

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce **H. A.**, zast. JUDr. Pavlem Knitlem, advokátem se sídlem v Brně, Údolní 5, proti žalovanému **Magistrátu města Brna, odboru rozpočtu a financování**, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1, proti rozhodnutí správního orgánu

t a k t o :

I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru rozpočtu a financování, ze dne 2. 1. 2014, č. j. MMB/0003202/2014, se **z r u š u j e** a věc se **v r a c í** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 11 228 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet jeho právního zástupce JUDr. Pavla Knitla, advokáta se sídlem Brně, Údolní 5.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

Žalobou ze dne 5. 3. 2014 se žalobce domáhal přezkumu rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru rozpočtu a financování, ze dne 2. 1. 2014, č. j. MMB/0003202/2014, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce proti předchozímu prvostupňovému rozhodnutí – platebnímu

výměru, vydanému Úřadem městské části Brno-střed dne 27. 9. 2013 pod č. j. 130045734/REIP/STA/006 a toto rozhodnutí bylo zároveň potvrzeno. Citovaným platebním výměrem byl žalobci vyměřen místní poplatek ve výši 40 150 Kč za období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 za zvláštní užívání veřejného prostranství na ulici Benešova na pozemku p. č. 273/11 v k. ú. město Brno (prostor bývalého autobusového nádraží) v rozsahu 11 m², neboť žalobce měl na tomto pozemku umístěn jeden stánek (stavba dočasná) určený k prodeji tisku.

II. Obsah napadeného rozhodnutí žalovaného

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného je mj. uvedeno, že žalobce neuhradil místní poplatek v termínu stanoveném obecně závaznou vyhláškou Statutárního města Brna č. 22/2010 o místních poplatcích v platném znění (dále jen „vyhláška“). Místní poplatek za užívání veřejného prostranství je na území Statutárního města Brna zaveden vyhláškou v čl. 12 – 16. Místa, která v obci podléhají místnímu poplatku, jsou vyjmenovaná v příloze č. 3 vyhlášky. Ulice Benešova, na níž se nachází parcela č. 273/11 je ve vyhlášce označena jako místo podléhající místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství. Podle čl. 15 vyhlášky je od poplatku osvobozen vlastník nebo nájemce veřejného prostranství, který má s jeho vlastníkem uzavřenu nájemní smlouvu a město Brno. V rámci odvolacího řízení bylo zjištěno, že stánek, který je předmětem poplatku, je umístěn na pozemku, jenž je ve vlastnictví města Brna a nebyl ani v minulosti svěřen do správy DPMB. Žalovaný nezpochybnil existenci stavby – památkově chráněné skořepiny, která tvoří zastřešení pozemku a je ve vlastnictví DPMB, současně však je stánek umístěn na komunikaci, která není její součástí. Nebyla splněna podmínka pro nárok na osvobození od hrazení poplatků. Žalobci se nepodařilo zpochybnit charakter pozemku p. č. 273/11 v k.ú. Město Brno jako veřejného prostranství podléhající místnímu poplatku.

III. Obsah žaloby

Žalobce považuje napadené rozhodnutí žalovaného za nezákonné, žalobce totiž užívá prostranství na základě řádně uzavřené nájemní smlouvy s vlastníkem stavby, na které je prodejní stánek umístěn. Je proto od placení místního poplatku osvobozen, užívá prostranství na základě nájemní smlouvy, nájemcem veřejného prostranství, pozemku p. č. 273/11, je DPMB, který celou parcelu užívá. Pokud vlastník pozemku a jeho uživatel nemají tento vztah smluvně ošetřen, pak jejich nejasněné poměry nemohou jít k tíži žalobce. Na stavbě je umístěna celá řada jiných stánků, žalovaný od nich žádnou úhradu za užívání veřejného prostranství nepožaduje a tito platí pouze nájemné vlastníkovu stavby DPMB. Takovýto postup je diskriminující a šikanózní. Žalobce je toto názoru, že jelikož platí nájemné vlastníkovu stavby DPMB za umístění prodejního stánku na stavbě v jeho vlastnictví, je osvobozen jakožto nájemce od placení místního poplatku za zvláštní užívání pozemku jako veřejného prostranství.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

V písemném vyjádření k žalobě žalovaný plně odkázal na odůvodnění jeho odvolacího rozhodnutí a navrhl zamítnutí žaloby pro její nedůvodnost.

V. Posouzení věci krajským soudem

Napadené rozhodnutí žalovaného krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí, hlavy II., dílu 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného, přičemž dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání za splnění podmínek vyplývajících z ust. § 51 odst. 1 s.ř.s.

Jak je zřejmé ze shora rekapitulované žaloby, žalobce namítal, že se na něj vztahuje osvobození od poplatků, neboť prodejní stánek byl v rozhodném období umístěn na stavbě, jejímž vlastníkem je Dopravní podnik města Brna, a.s., žalobce má s tímto vlastníkem uzavřenu nájemní smlouvu. Pozemek p. č. 273/11 užívá Dopravní podnik města Brna, a.s. jakožto nájemce tohoto veřejného prostranství. Z obsahu napadených správních rozhodnutí přitom vyplývá, že důvodem pro vyměření místního poplatku je skutečnost, že stánek žalobce je umístěn na pozemku p. č. 273/11, který je ve vlastnictví města Brna, přitom tento pozemek se nachází na ulici Benešova, jež je ve vyhlášce označena za místo podléhající místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství. Předmětný pozemek nebyl svěřen do správy Dopravního podniku města Brna, a.s., stánek žalobce je umístěn na komunikaci, která není součástí stavby památkově chráněné „skořepiny“, jenž tvoří zastřešení pozemku a je ve vlastnictví Dopravního podniku města Brna, a.s.

Pro věc jsou rozhodná následující ustanovení právních předpisů.

Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích platí, že poplatek za užívání veřejného prostranství se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro kulturní, sportovní a reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Z akcí pořádaných na veřejném prostranství, jejichž výtěžek je určen na charitativní a veřejně prospěšné účely, se poplatek neplatí.

Podle ust. § 4 odst. 2 citovaného zákona platí, že poplatek za užívání veřejného prostranství platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství způsobem uvedeným v odst. 1.

Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích platí, že sazba poplatku za užívání veřejného prostranství činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Za užívání veřejného prostranství k umístění prodejních nebo reklamních zařízení, lunaparků a jiných atrakcí, může obec zvýšit sazbu až na její desetinásobek. Obec může stanovit poplatek týdenní, měsíční nebo roční paušální částkou.

Podle čl. 12 odst. 1 vyhlášky platí, že poplatek se vybírá za zvláštní užívání veřejného prostranství, kterým se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných staveb a zařízení sloužících pro poskytování prodeje a služeb, pro umístění stavebních nebo reklamních zařízení, zařízení cirkusů, lunaparků a jiných obdobných atrakcí, umístění skládek, vyhrazení trvalého parkovacího místa a užívání tohoto prostranství pro reklamní akce nebo potřeby tvorby filmových a televizních děl. Poplatek za zvláštní užívání veřejného prostranství pro kulturní a sportovní akce se vybírá na území města Brna jen ve sportovním areálu Hněvkovského na území městské části Brno-jih.

Podle ust. čl. 12 odst. 2 vyhlášky poplatku podléhají náměstí, tržiště, ulice, chodníky, parky, veřejná zeleň a další prostory přístupné každému bez omezení uvedeného v příloze č. 3 této vyhlášky.

Z čl. 12 odst. 3 citované vyhlášky vyplývá, že poplatek platí fyzické i právnické osoby, které užívají veřejné prostranství stanoveným způsobem.

Podle čl. 15 odst. 3 citované vyhlášky platí, že od poplatků je osvobozen vlastník nebo nájemce veřejného prostranství, který má s jeho vlastníkem uzavřenou nájemní smlouvu a město Brno.

Definice veřejného prostranství je obsažena v § 34 zákona č. 128/2000 Sb., o obecním zřízení, ve znění platném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o obcích“). Podle ust. § 34 tohoto zákona platí, že veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.

Mezi účastníky řízení není sporu a z obsahu připojeného správního spisu vyplývá, že žalobcův stánek je umístěn na pozemku p. č. 273/11 v k. ú. Město Brno, který je v katastru nemovitostí veden jako zastavěná plocha a nádvoří, přičemž na pozemku se nachází stavba bez č. p./č.e., a to stavba pro dopravu. Vlastnické právo k předmětné parcele náleží Statutárnímu městu Brno, vlastníkem stavby pro dopravu je Dopravní podnik města Brna, a.s.

Mezi účastníky řízení není ani sporné, že objekt tzv. starého autobusového nádraží, na němž se předmětná stavba pro dopravu nachází, je veřejným prostranstvím ve smyslu citovaného ust. § 34 zákona o obcích. Mezi účastníky řízení dále není sporu o tom a z obsahu správního spisu též vyplývá, že toto veřejné prostranství je užíváno žalobcem tzv. zvláštním způsobem v rozsahu 11 m², neboť žalobce má v tomto veřejném prostranství umístěn stánek – zařízení sloužící pro poskytování prodeje a služeb (viz ust. § 4 odst. 1 zákona o místních poplatcích a čl. 12 odst. 1 vyhlášky).

Pro to, aby správní orgány mohly žalobci místní poplatek stanovit, bylo nutno splnit podmínku vyplývající z ust. čl. 12 odst. 2 vyhlášky, podle něhož platí, že poplatku podléhají náměstí, tržiště, ulice, chodníky, parky, veřejná zeleň a další prostory přístupné každému bez omezení uvedené v příloze č. 3 této vyhlášky. Žalovaný uvádí, že veřejné prostranství se nachází na ulici Benešova, která je uvedena v příloze č. 3 vyhlášky. Z čl. 12 odst. 2 a z přílohy č. 3 bod 3 vyhlášky vyplývá, že místnímu poplatku podléhá i ulice Benešova, včetně

chodníků. Jestliže by bylo možno dovodit, že předmětné veřejné prostranství podléhá místnímu poplatku ve smyslu čl. 12 odst. 2 vyhlášky, byl by žalovaný, resp. i prvostupňový správní orgán, povinen se zabývat otázkou, zda žalobce není od místního poplatku osvobozen, jak tvrdí i v žalobě.

Pokud jde o možnost osvobození od placení místního poplatku, čl. 15 odst. 3 vyhlášky stanoví, že od poplatku je osvobozen vlastník, nebo nájemce veřejného prostranství, který má s jeho vlastníkem uzavřenou nájemní smlouvu a město Brno.

Správní orgány se ve svých rozhodnutích zabývají především otázkou vlastnictví parcely č. 273/11 (jejím vlastníkem je Statutární město Brno) a uvádí, že na předmětném pozemku je umístěna komunikace (otázku vlastnictví jimi tvrzené komunikace správní orgány neřeší) a na této „komunikaci“ je umístěna „památkově chráněná skořepina“, která tvoří zastřešení pozemku, ovšem není jeho součástí.

Pro to, aby mohl být místní poplatek vyměřen, bylo třeba si nejprve vyjasnit, zda předmětné veřejné prostranství se nachází na ulici Benešova a z jakého důvodu tak žalovaný dovozuje. Parcela č. 273/11 v k.ú. Město Brno se nachází v areálu tzv. starého autobusového nádraží, přičemž žalovaný nijak skutkově ani právně neargumentuje, z jakých důvodů by se toto veřejné prostranství mělo nacházet na ulici Benešova. Jelikož však žalobce v návrhu na zahájení řízení tuto skutečnost nerozpорије, není možné, aby se jí soud zabýval, neboť řádně uplatněné žalobní body znamenají meze přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí žalovaného; nejedná se přitom o otázku, kterou by byl soud oprávněn zkoumat z úřední povinnosti.

Žalobní body spočívají v tvrzení, že žalobce jakožto nájemce veřejného prostranství, který má s jeho vlastníkem uzavřenou nájemní smlouvu, je od místního poplatku osvobozen, přičemž tvrdí, že stánek je umístěn na stavbě, jejímž vlastníkem je Dopravní podnik města Brna a.s., s nímž má žalobce uzavřenou řádnou nájemní smlouvu. Doplňující žalobní tvrzení, že nájemcem p. č. 273/11 v k. ú. Město Brno je Dopravní podnik města Brna a.s., je rozporné s obsahem správního spisu a žalobce k tomuto tvrzení neuvádí žádnou skutkovou či právní oporu. Po tomto tvrzení žalobce uvedl ničím nedoloženou spekulaci, že vlastník pozemku a jeho uživatel (míněn zřejmě Dopravní podnik města Brna a.s.) nemusí mít takovýto vztah smluvně ošetřen.

Žalobce by od místního poplatku byl osvobozen (jak v žalobě tvrdí), pokud by byl nájemcem veřejného prostranství, který má s jeho vlastníkem uzavřenou nájemní smlouvu. Správní orgány Smlouvu o užívání části nástupiště krytého autobusového nádraží na ulici Benešova, uzavřenou mezi Dopravním podnikem města Brna, a.s. jako provozovatelem a žalobcem jako uživatelem, ze dne 1. 3. 2011, blíže nehodnotí, prvostupňový správní orgán pouze uvádí, že jde o „nájemní smlouvu“. Obě správní rozhodnutí jsou však především postavena na závěru, že žalobce nemá uzavřenu nájemní smlouvu **s vlastníkem veřejného prostranství**.

Jak bylo shora již řečeno, správní orgány tuto úvahu opírají o skutečnost, že pozemek p. č. 273/11 v k. ú. Město Brno je ve vlastnictví Statutárního města Brna. Aby však bylo možno

dojít k závěru, že Dopravní podnik města Brna a.s. není vlastníkem předmětného veřejného prostranství, bylo třeba vyřešit otázku, z jakých právních a skutkových důvodů je podle žalovaného předmětné veřejné prostranství vlastněno osobou odlišnou od Dopravního podniku města Brna, a.s. Žalovaný se zabývá pouze vlastnictvím citované parcely, aniž by použil právní a skutkovou argumentaci, vyvracející tvrzení žalobce, že stánek je umístěn na stavbě, která je ve vlastnictví právě Dopravního podniku města Brna, a.s.

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvádí, že stánek je umístěn na „komunikaci“ a že Dopravní podnik města Brna, a.s. je vlastníkem pouhé „skořepiny“, která tvoří zastřešení pozemku, na němž je umístěna „komunikace“. Otázka, na čem (kromě toho, že jde o parcelu č. 273/11 v k. ú. Město Brno) je stánek žalobce umístěn, je nutno zodpovědět pro posouzení, zda správní orgány byly oprávněny místní poplatek žalobci vyměřit.

Napadenému rozhodnutí žalovaného především chybí úvaha, proč by plocha, na níž je stánek žalobce umístěn, neměla být součástí stavby pro dopravu, jejímž vlastníkem je Dopravní podnik města Brna a.s. Podle ust. § 120 občanského zákoníku, platného v rozhodném období (zákon č. 40/1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů – dále jen „občanský zákoník“) platí, že stavba není součástí pozemku. Podle ust. § 120 odst. 1 tohoto zákona platí, že součástí věci je vše, co k ní podle její povahy náleží a nemůže být odděleno, aniž by se tím věc znehodnotila. Součástí věci přitom není samostatným předmětem občanskoprávního vztahu, neboť je vždy ve vlastnictví věci jako celku a sdílí s touto věcí její právní režim. Platí přitom, že součástí věci není samostatnou věcí, ani když je oddělitelná po technické stránce. Aby „komunikace“ nebyla součástí stavby pro dopravu, muselo by se jednat o stav, kdy k ní podle její povahy nenáleží a nemůže být oddělena, aniž by se tím věc (stavba pro dopravu) znehodnotila. Žalovaný ani neuvádí, proč by stánek měl být umístěn na „komunikaci“ a o jaký druh komunikace by se mělo jednat (z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 17. 10. 2012, č. j. 22 Cdo 776/2011 vyplývá, že účelová komunikace je součástí pozemku, z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2006, č. j. 31 Cdo 691/2005 vyplývá, že místní komunikace by mohla být samostatnou věcí odlišnou od pozemku, na němž se nachází, v případě, že by byla stavbou ve smyslu občanského práva, viz § 119 občanského zákoníku).

Ze shora citované právní úpravy vyplývá, že není pro věc klíčové řešení otázky, kdo je vlastníkem pozemku p. č. 273/11 v k. ú. Město Brno, ale kdo je vlastníkem veřejného prostranství, na němž je umístěn žalobcův stánek. K závěru, že stánek je umístěn na veřejném prostranství ve vlastnictví Statutárního města Brna, však nedostačuje právní a skutková argumentace použitá v napadeném rozhodnutí žalovaného a ani v předchozím prvostupňovém správním rozhodnutí.

Žalobní námitce, spočívající v tvrzení o diskriminující a šikanózní povaze vyměření místního poplatku s poukazem na nerovné zacházení správních orgánů s žalobcem a jinými uživateli veřejného prostranství v předmětné lokalitě, nemohl soud přisvědčit, neboť se jednalo o pouhé ničím nedoložené tvrzení.

Žalobou napadené odvolací rozhodnutí žalovaného nemůže z důvodů shora uvedených z hlediska přezkumu jeho zákonnosti obstát. Soud jej proto postupem ve smyslu ust. § 78 odst. 1

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle něhož platí, že nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce byl ve věci úspěšný, soud proto rozhodl o povinnosti žalované zaplatit mu náklady řízení. Náhrada nákladů řízení se sestává z odměny zástupce žalobce za 2 úkony právní služby po 3 100 Kč podle ust. § 9 odst. 4 písm. d), § 7 odst. 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (příprava a převzetí právního zastoupení, sepsání žaloby), z náhrady hotových výdajů za 2 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, přičemž přiznaná náhrada byla zvýšena o daň z přidané hodnoty ve výši 21 %, kterou je povinen odvést zástupce žalobce. Žalobci byla dále přiznaná náhrada za zaplacený soudní poplatek ve výši 2 000 Kč. Celkem přiznaná náhrada nákladů řízení činí částku 11 228 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 17. 12. 2015

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu